

Pamięci Doktor Elżbiety KACZOROWSKIEJ
(1966 – 2019)

In memory of Doctor Elżbieta KACZOROWSKA
(1966 – 2019)

Wojciech GIŁKA

Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii, Wydział Biologii,
Uniwersytet Gdański, ul. Wita Stwosza 59, 80-308 Gdańsk

W niedzielę, 4 sierpnia 2019 r., w wieku niespełna 53 lat odeszła dr Elżbieta KACZOROWSKA – dipterolog, wybitny ekspert w dziedzinie entomologii sądowej, wieloletni pracownik Katedry Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii Uniwersytetu Gdańskiego. W pożegnaniu, które odbyło się 8 sierpnia 2019 roku, rodzinie zmarłej towarzyszyli przedstawiciele Władz Uczelni i Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, liczne grono nauczycieli akademickich, pracowników, studentów i absolwentów gdańskiej Biologii. Urnę z prochami złożono na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku.

Elżbieta KACZOROWSKA urodziła się w Gdańsku. Tu ukończyła III Liceum Ogólnokształcące, po czym rozpoczęła studia biologiczne na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego. Pracę w Katedrze Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii podjęła jeszcze w czasie studiów, w 1988 r., a od 1990 r. objęła stanowisko asystenta. Od tamtego czasu swoją karierę naukową związała z entomologią i dipterologią. Stopień doktora nauk biologicznych uzyskała na podstawie rozprawy złożonej w 1998 r., zatytułowanej: „Rekonstrukcja filogenezy kuczmanów (Diptera: Ceratopogonidae) oparta o kladystyczną analizę cech morfologicznych tułowia”. Okres przygotowania rozprawy zaowocował pierwszymi publikacjami dotyczącymi muchówek [1-3], natomiast główne tezy samej rozprawy zostały zaprezentowane w formie obszernego artykułu w *Polskim Piśmie Entomologicznym* [4]. Po uzyskaniu stopnia doktora, Elżbieta KACZOROWSKA rozwinęła dwa kierunki badań. Jeden z nich objął Diptera środowisk zasolonych, głównie nadmorskich, czego wynikiem były również szersze opracowania fauny muchówek Polski [6-8, 10, 11, 13, 14, 16-32, 34, 35, 38]. Swoją uwagę, zwłaszcza w późniejszym czasie, skierowała na owady i muchówki nekrofagiczne, badane w aspekcie entomologii sądowej [5, 9, 12, 15, 33]. Uwieńczeniem tego okresu aktywności naukowej doktor KACZOROWSKIEJ był przygotowany wspólnie z profesorem Agnieszką DRABER-MOŃKO podręcznik akademicki: „Wprowadzenie do entomologii sądowej” – jedyne tego typu opracowanie w Polsce, cieszące się szerokim zainteresowaniem [33].

Elżbieta KACZOROWSKA była aktywnym członkiem kilku stowarzyszeń naukowych, w tym Polskiego Towarzystwa Entomologicznego oraz Sekcji Dipterologicznej PTEnt. W latach 1998-2002 i 2011-2013 pełniła funkcję Sekretarza Polskiego Pisma

Entomologicznego. Wyniki swoich badań prezentowała na konferencjach w Polsce i za granicą, między innymi jako członek European Association for Forensic Entomology. Jako specjalista z dziedziny entomologii sądowej była także Bieglym Sądowym przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku i autorem licznych ekspertyz kryminologicznych.

Doktor KACZOROWSKA była cenionym dydaktykiem, szanowanym i lubianym przez studentów. W okresie zatrudnienia na Uniwersytecie Gdańskim prowadziła zajęcia z kilkudziesięciu przedmiotów. Była promotorem i opiekunem merytorycznym ponad stu prac dyplomowych. Zajmowała się również działalnością edukacyjną na rzecz młodzieży szkolnej, między innymi w ramach współpracy Wydziału Biologii UG z pomorskimi szkołami. Była autorką programu i kierownikiem Studiów Podyplomowych Biologia Sądowa – pionierskiej inicjatywy rozwoju tej ścieżki kształcenia w Polsce. Pełniła także szereg ważnych funkcji w strukturach Uniwersytetu Gdańskiego, m. in. jako członek Senackiej Komisji ds. Kształcenia, członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej i wielokrotna Przewodnicząca Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Uczestnicząc w Radzie Programowej kierunku Kryminologia współtworzyła program tego interdyscyplinarnego kierunku na Wydziale Prawa i Administracji UG. Od 2016 r. była Prodziekanem ds. Studenckich i Kształcenia Wydziału Biologii UG. Działalność dydaktyczna i organizacyjna dr KACZOROWSKIEJ zyskała uznanie w uczelni i poza nią. Została uhonorowana Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2003 r.), Nagrodą Rektora UG za wybitne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne związane z propagowaniem i rozwojem entomologii sądowej (2010 r.) oraz wyróżnieniem Nauczyciel Roku im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza (2013 r.).

Pasją dr KACZOROWSKIEJ była entomologia. Deklarowanymi hobby – teatr, literatura (biografie) i podróże, na które jednak rzadko miewała czas. Interesowała się historią starożytnego Egiptu. Kochała zwierzęta, zwłaszcza koty. Naśladowane głosy jej pupila, majkuna-Felka, zapamiętają wszyscy bliscy znajomi... Pracowitość, sprawiedliwość i życzliwość wobec współpracowników i studentów, to cechy, które wyróżniały Elżbietę w codziennym życiu zawodowym. Jej merytorycznej rady, dobrego słowa i niezwykłego poczucia humoru będzie zawsze brakowało.

Wykaz publikacji dr Elżbiety KACZOROWSKIEJ

1. SZADZIEWSKI R., KACZOROWSKA E., KRZYWIŃSKI J. 1994: The predaceous midges of the subgenus *Isohelea* of *Brachypogon* in Poland (Diptera, Ceratopogonidae). *Acta Zoologica Cracoviensia*, **37**: 1-32.
2. KACZOROWSKA E. 1996: *Dasyhelea* (s. str.) *versicolor* (WINNERTZ, 1852) from Poland (Diptera: Ceratopogonidae). *Annals of the Upper Silesian Museum. Entomology*, **6-7**: 49-58.
3. SZADZIEWSKI R., KACZOROWSKA E., KRZYWIŃSKI J. 1996: Redescriptions of some European species of *Atrichopogon* (Diptera: Ceratopogonidae). *Polish Journal of Entomology*, **65**: 297-318.
4. KACZOROWSKA E. 2000: The thoracic morphology of biting midges (Diptera: Ceratopogonidae). *Polish Journal of Entomology*, **69**: 87-131.
5. KACZOROWSKA E. 2002: Zbieranie i hodowanie owadów nekrofagicznych, istotnych w odtwarzaniu daty śmierci metodą entomologiczną. *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii*, **52**: 343-350.

6. KACZOROWSKA E. 2002: The first record of *Pegomya cunicularia* (RONDANI, 1866) (Diptera: Anthomyiidae) in Poland. Polish Journal of Entomology, **71**: 293-296.
7. KACZOROWSKA E. 2002: Nowe stanowisko *Telmatogeton japonicus* TOKUNAGA, 1933 (Diptera: Chironomidae) w Polsce. Wiadomości Entomologiczne, **21**: 190.
8. KACZOROWSKA E., GIŁKA W. 2002: The first record of *Bryophaenocladus vernalis* (GOETGHEBUER, 1921) (Diptera: Chironomidae) in Poland. Polish Journal of Entomology, **71**: 355-358.
9. KACZOROWSKA E., PIEŚNIAK D., SZCZERKOWSKA Z. 2002: Entomologiczne metody określania daty śmierci. Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, **52**: 305-312.
10. KACZOROWSKA E. 2003: Śmietkowate (Diptera: Anthomyiidae) plaż i słonawisk nadmorskich Zatoki Gdańskiej. Dipteron, **19**: 11-13.
11. KACZOROWSKA E. 2003: Muchówki (Diptera) plaż i słonawisk nadmorskich Zatoki Gdańskiej – porównanie. Dipteron, **19**: 14-18.
12. KACZOROWSKA E., PIEŚNIAK D., SZCZERKOWSKA Z. 2003: The use of blowfly larvae (Diptera: Calliphoridae) in attempt at determination of the human body drowning time – a case history from Poland. Polish Journal of Entomology, **72**: 343-348.
13. KACZOROWSKA E. 2004: Hematofagiczne i synantropijne muchówki (Diptera) notowane w nadmorskich siedliskach zasolonych. [w:] A. BUCZEK (red.): Stawonogi. Interakcje pasożyt – żywiciel. Koliber, Lublin: 75-80.
14. KACZOROWSKA E. 2004: Hover flies (Diptera: Syrphidae) of the coastal and marine habitats of Poland. Polish Journal of Entomology, **73**: 111-143.
15. KACZOROWSKA E., PIEŚNIAK D., SZCZERKOWSKA Z. 2004: Wykorzystanie metod entomologicznych w próbach określania daty zgonu – opis przypadków. Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, **54**: 169-176.
16. KACZOROWSKA E. 2005: Genus *Fucellia* (Diptera: Anthomyiidae) in the saline habitat of the Polish coast. Fragmenta Faunistica, **48**: 73-77.
17. KACZOROWSKA E. 2005: The root-maggot flies (Diptera: Anthomyiidae) of the saline habitat of the Gulf of Gdańsk – the preliminary results of the research. [w:] A. BUCZEK, CZ. BŁASZAK (red.): A variety of forms and interactions. Koliber, Lublin: 129-133.
18. KACZOROWSKA E. 2005: The flies (Diptera) of the saline habitat of the Polish coast. [W:] A. BUCZEK, CZ. BŁASZAK (red.): A variety of forms and interactions. Koliber, Lublin: 135-139.
19. KACZOROWSKA E. 2005: Nowe stwierdzenie *Coelopa (Fucomyia) frigida* (FABRICIUS, 1805) (Diptera: Coelopidae) na Pobrzeżu Bałtyku. Wiadomości Entomologiczne, **24**: 56.
20. KACZOROWSKA E. 2005: Ochotkowate (Diptera: Chironomidae) morskich i przy-morskich siedlisk zasolonych Zatoki Gdańskiej. Wiadomości Entomologiczne, **24**: 113-119.
21. DURSKA E., KACZOROWSKA E., DISNEY L.H. 2005: Scuttle flies (Diptera: Phoridae) of saline habitats of the Gulf of Gdańsk, Poland. Entomologica Fennica, **16**: 159-164.
22. KACZOROWSKA E. 2006: Communities of synanthropic species in blowfly (Diptera: Calliphoridae) and fleshfly (Diptera: Sarcophagidae) fauna of the beaches and

- brackish areas of the coastal type in Poland. [w:] A. BUCZEK, CZ. BŁASZAK (red.). Stawonogi. Znaczenie epidemiologiczne. Koliber, Lublin: 133-138.
23. KACZOROWSKA E. 2006: The trophic communities of fleshfly (Diptera: Sarcophagidae) fauna of the beach and brackish areas of the coastal type of Poland. [W:] A. BUCZEK, CZ. BŁASZAK (red.): Stawonogi. Znaczenie epidemiologiczne. Koliber, Lublin: 139-143.
  24. KACZOROWSKA E. 2006: Blowflies (Diptera: Calliphoridae) in the saline habitats of the Polish Baltic coast. Polish Journal of Entomology, **75**: 11-27.
  25. KACZOROWSKA E. 2006: Hover flies (Diptera: Syrphidae) of the coastal and marine habitats of Poland. Part II – ecological characteristics. Polish Journal of Entomology, **75**: 471-489.
  26. KACZOROWSKA E. 2007: Trophic structure of dipterous assemblages (Insecta: Diptera) in saline habitats of the Baltic coasts. Fragmenta Faunistica, **50**: 149-158.
  27. KACZOROWSKA E. 2007: The seasonal dynamics and abundance of mosquitoes (Diptera: Culicidae) in saline habitats of the Polish Baltic coast. [w:] A. BUCZEK, CZ. BŁASZAK (red.): Stawonogi. Znaczenie epidemiologiczne. Koliber, Lublin: 57-60.
  28. KACZOROWSKA E. 2007: Diptera: Anthomyiidae. [w:] Fauna Polski – charakterystyka i wykaz gatunków. Tom II. MiZ PAN: 137-139, 222-225.
  29. KACZOROWSKA E. 2007: Faunistic and ecological characteristics of Sciomyzidae in saline habitats of the Polish Baltic coast. Polish Journal of Entomology, **76**: 183-197.
  30. KACZOROWSKA E. 2008: Uwagi o Therevidae i Asilidae (Diptera) siedlisk piaszczystych i bagnistych polskiego wybrzeża Bałtyku. Dipteron, **24**: 21-27.
  31. KACZOROWSKA E. 2008: Materiały do znajomości lwinkowatych (Diptera: Stratiomyidae) siedlisk zasolonych polskiego wybrzeża Bałtyku. Wiadomości Entomologiczne, **27**: 97-103.
  32. KACZOROWSKA E. 2009: Flesh flies (Diptera: Sarcophagidae) of sandy and marshy habitats of the Polish Baltic coast. Entomologica Fennica, **20**: 61-64.
  33. KACZOROWSKA E., DRABER-MOŃKO A. 2009: Wprowadzenie do entomologii sądowej. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk. 292 ss.
  34. KACZOROWSKA E., LEWAŃCZYK A., SUCHAŃSKA K. 2009: Remarks on root flies (Diptera: Anthomyiidae) from sandy and marshy habitats of the Polish coast. Dipteron, **25**: 20-26.
  35. KLASA A., KACZOROWSKA E., SOSZYŃSKI B. 2011: Fruit flies (Diptera: Tephritidae) on Polish Baltic coast. Polish Journal of Entomology, **80**: 555-578.
  36. KACZOROWSKA E. 2013: Professor Ryszard Szadziewski. Polish Journal of Entomology, **82**: 241-255.
  37. SZADZIEWSKI R., KACZOROWSKA E., GIŁKA W. 2013: World Dipteran Day, 15 November. Polish Journal of Entomology, **82**: 405-406.
  38. Bloch-Orłowska J., Afranowicz-Cieślak R., Żółkoś K., Kukwa M., Kaczorowska E., Gerstmann E., Ściborski M., Meissner W., Pleskot I., Mikoś J. 2015: Przyroda Rezerwatu „Helskie Wydmy” (Północna Polska). Acta Botanica Cassubica, Monographiae **5**, Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody UG, Gdańsk. 135 ss.

GRANTY NAUKOWE

1. KACZOROWSKA E. 2001: Muchówki (Diptera) Bałtyku i słonawisk nadmorskich w Polsce (BW1130-5-0001-1).
2. KACZOROWSKA E. 2003: Bzygowate (Diptera: Syrphidae) morskich i przymorskich siedlisk zasolonych Zatoki Gdańskiej (BW1130-5-0165-3).
3. KACZOROWSKA E. 2005: Plujkowate (Calliphoridae) i ścierwicowate (Sarcophagidae) w faunie muchówek (Diptera) siedlisk zasolonych polskiego wybrzeża (BW1430-5-0238-5).
4. KACZOROWSKA E. 2007: Grupy troficzne w obrębie śmietkowatych (Diptera: Anthomyiidae) notowanych na nadmorskich terenach zasolonych polskiego wybrzeża (BW1430-5-0091-7).

PEŁNIONE FUNKCJE

Członek Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (Sekcja Dipterologiczna)

Sekretarz Polskiego Pisma Entomologicznego (1998-2002, 2011-2013)

Członek European Association for Forensic Entomology (od 2003)

Biegły Sądowy przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku (druga kadencja)

Przewodnicząca Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, Biologia UG (2009-2016)

Kierownik studiów podyplomowych Biologia Sądowa, Biologia UG (2010-2017)

Członek Rady Programowej kierunku Ochrona Środowiska UG (od 2016)

Członek Rady Programowej kierunku Kryminologia UG (od 2017)

Członek Senackiej Komisji ds. Kształcenia UG (od 2016)

Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej UG (od 2016)

Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia Wydziału Biologii UG (od 2016)